

66 | 2 (2026)

PRISPEVKI

ZA NOVEJŠO ZGODOVINO

2

INŠTITUT ZA NOVEJŠO ZGODOVINO

PRISPEVKI
ZA NOVEJŠO
ZGODOVINO

Prispevki za novejšo zgodovino

Contributions to the Contemporary History

Contributions a l'histoire contemporaine

Beiträge zur Zeitgeschichte

UDC/UDK 94(497.4) "18/19 "
ISSN 0353-0329 (tiskana izdaja)
2463-7807 (spletna izdaja); <https://ojs.inz.si/pnz>
DOI <https://doi.org/10.51663/pnz.66.2>

Uredniški odbor/Editorial board: dr. Jure Gašparič (glavni urednik/editor-in-chief),
dr. Mojca Šorn (namestnica glavnega urednika), dr. Andrej Pančur, dr. Marko Zajc,
dr. Filip Čuček, dr. Marta Rendla, dr. Jurij Hadalin, dr. Agustin Cosovschi, dr. Ivan Sablin,
dr. Martin Moll, dr. Adéla Gjuričová, dr. Andreas Schulz, dr. Sabine Rutar, dr. Neja Blaj
Hribar, Mihael Ojsteršek

Lektura/Proofreading: dr. Andreja Jezernik, Borut Praper in Monika Fritz

Prevodi/Translations: Borut Praper in Monika Fritz

Izdajatelj/Published by: Inštitut za novejšo zgodovino/Institute of Contemporary History,
Privoz 11, SI-1000 Ljubljana, tel. (386) 01 200 31 20, fax (386) 01 200 31 60,
e-mail: jure.gasparic@inz.si

Sofinancer/Financially supported by: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko
dejavnost Republike Slovenije/ Slovenian Research and Innovation Agency

Računalniški prelom/Typesetting: Studio Aleja d.o.o.

Tisk/Printed by: Medium d.o.o.

Cena/Price: 15,00 EUR

Zamenjave/Exchange: Inštitut za novejšo zgodovino/Institute of Contemporary History,
Privoz 11, SI-1000 Ljubljana

Prispevki za novejšo zgodovino so indeksirani v/are indexed in: Scopus, ERIH Plus, Historical
Abstract, ABC-CLIO, PubMed, CEEOL, Ulrich's Periodicals Directory, EBSCOhost

Številka vpisa v razvid medijev: 720

*Za znanstveno korektnost člankov odgovarjajo avtorji/ The publisher assumes no
responsibility for statements made by authors*

Fotografija na naslovnici:

Pogled na mlin v Thörlu na avstrijskem Štajerskem, olje na lesu neznanega slikarja, okoli 1850.

Vir: File:Blick auf Thörl c1850.jpg - Wikimedia Commons,
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Blick_auf_Th%C3%B6rl_c1850.jpg.

Vsebina

Razprave – Articles

Economics, Nationalism and Politics in Central and South-Eastern Europe:
Introduction to the Thematic Section/ Ekonomija, nacionalizem in politika
v Srednji in Jugovzhodni Evropi: uvod v tematski sklop (Nataša Henig Miščič).... 10

Nataša Henig Miščič, Doing In-Between, Economic Nationalism, and the
Carniolan Savings Bank in Ljubljana, 1870s–1880s / Prakse vmesnosti,
ekonomski nacionalizem in Kranjska hranilnica v Ljubljani v 70. in 80. letih
19. stoletja..... 13

Ivan Smiljanić, The Many Struggles of Anton Kajfež: The Rise and Fall
of a Kočevje Merchant from Political and Economic Perspectives / Mnogi boji
Antona Kajfeža: vzpon in padec kočevskega trgovca s politične ter gospodarske
perspektive..... 36

Oliver Pejić, “Foreign” Businesspeople and Economic Nationalism in
the Kingdom of Serbs, Croats, and Slovenes: Cases from the Maribor Oblast
(1922–1929) / “Inozemni” podjetniki in ekonomski nacionalizem v Kraljevini
Srbov, Hrvatov in Slovencev: primeri iz Mariborske oblasti (1922–1929)..... 60

Neja Blaj Hribar, Who Counts as Foreign? Foreign Employment between
Legislation and Public Discourse – the Case of the Drava Banovina / Kdo je tujec?
Zaposlovanje tujcev med zakonodajo in diskurzom - primer Dravske banovine..... 77

Business and Environmental History: Introduction to the Thematic Section /
Poslovna in okoljska zgodovina: uvod v tematski sklop (Ivan Smiljanić)..... 93

Walter M. Iber, Christian G. Schmidt, Hydropower and Entrepreneurship:
Case Studies from Styria / Hidroenergija in podjetništvo: študije primerov
iz Štajerske 96

Eduard Kubů, Barbora Štolleová, Urban Solid Waste as Agricultural
Fertiliser – a Viable Solution or a Relic of the Past? The Garbage Business
in Prague from the 1880s to the 1930s / Trdni komunalni odpadki kot kmetijsko
gnojilo – izvedljiva rešitev ali ostanek preteklosti? Ravnanje z odpadki v Pragi
od 80. let 19. do 30. let 20. stoletja..... 118

Lilija Wedel, Oil Rush in the Imperial Baku: Reciprocal Impacts between
Industry, Environment, and Urbanisation / Naftna mrzlica v Bakuju v času
Ruskega imperija: vzajemni vplivi industrije, okolja in urbanizacije..... 140

Gabriele Mastrolillo , Sacralisation and Monumentalisation of World War I in the Isonzo/Soča Region / Sakralizacija in monumentalizacija prve svetovne vojne v Posočju	161
---	-----

Filip Čuček , Celju preti »neizogibna propast, ako ne bodo merodajni faktorji v dvanajsti uri uvideli, da je pomoč neizogibna in nad vse nujna.« Poplave in regulacije Savinje med obema svetovnima vojnama / Celje Faces an "Inevitable Collapse Unless the Relevant Authorities Finally Realise that Help is Urgently Required." Flooding and Regulation of the River Savinja during the Interwar Period	180
---	-----

Bojan Godeša, Vida Milošević Arnold, Matija Puškarić , Med spominom in revizijo: druga svetovna vojna in vrednote (slovenske) družbe / Between Memory and Revisionism: World War II and the Values of (Slovenian) Society	200
--	-----

Mateja Režek , Jugoslovanska neuvrščenost in globalni jug v osnovnošolskih učnih načrtih in učbenikih socialistične Slovenije / Yugoslav Non-alignment and the Global South in Primary School Curricula and Textbooks in Socialist Slovenia.....	218
---	-----

Razmišljanja in razpravljanja – Reflections and Discussions

Jurij Perovšek , O oblikovanju slovenske (samo)zavesti in volje po nacionalni emancipaciji / On the Formation of Slovenian (Self-)Awareness and the Will for National Emancipation	243
---	-----

Ocene in poročila – Reviews and Reports

Janja Sedlaček (ed.), Socialist Agricultural Policy: Origins and Implementation. (Agustín Cosovschi)	271
Urška Purg (ur.), Denar in kriminal: tekma brez konca = Money and Crime: The Neverending Race. (Ivan Smiljanić)	275

Filip Čuček*

Celju preti »neizogibna propast, ako ne bodo merodajni faktorji v dvanajsti uri uvideli, da je pomoč neizogibna in nad vse nujna.« Poplave in regulacije Savinje med obema svetovnima vojnama

IZVLEČEK

Prispevek analizira pogoste poplave Savinje v Celju in Savinjski dolini v medvojnem obdobju in iz tega izhajajoče protipoplavne ukrepe. Osredotoča se na preplet naravnih dejavnikov (hudourniški značaj reke, prodonosnost in vpliv pritokov) in družbenih okoliščin (regulacijski posegi, institucionalne omejitve in finančne zmožnosti države). Na podlagi arhivskega in časopisnega gradiva pokaže, da poplavna ogroženost ni bila zgolj posledica naravnih razmer, temveč tudi nepopolnih in tehnično ter organizacijsko omejenih regulacijskih ukrepov. Prispevek tako osvetli razkorak med ponavljajočimi se poplavnimi dogodki in omejeno učinkovitostjo vodnogospodarskih posegov.

Ključne besede: Savinja, Celje, Savinjska dolina, poplave, regulacije

* Dr., znanstveni sodelavec, Inštitut za novejšo zgodovino, Privoz 11, SI-1000 Ljubljana, filipc@inz.si; ORCID: 0009-0008-8564-3027

ABSTRACT

CELJE FACES AN "INEVITABLE COLLAPSE UNLESS THE RELEVANT AUTHORITIES FINALLY REALISE THAT HELP IS URGENTLY REQUIRED." FLOODING AND REGULATION OF THE RIVER SAVINJA DURING THE INTERWAR PERIOD

This contribution analyses the frequent flooding of the river Savinja in Celje and the Savinja Valley during the interwar period, as well as the resulting flood-control measures. It focuses on the interplay between natural factors (the river's torrential nature, sediment transport, and tributary influence) and social factors (regulatory interventions, institutional barriers, and the state's financial capacity). Based on archival and newspaper sources, the article demonstrates that the risk of flooding was not merely the result of natural conditions but also stemmed from incomplete, technically and organisationally limited regulatory measures. The paper thus highlights the gap between recurrent flood events and the limited effectiveness of water management interventions.

Keywords: Savinja, Celje, Savinja Valley, floods, river regulation

Uvod

Poplave sodijo med najpogostejše naravne ujme na Slovenskem in so v preteklosti pomembno vplivale na razvoj naselij, gospodarstva in infrastrukture. Med bolj izpostavljenimi območji je bila tudi Savinjska dolina s Celjem, kjer so se zaradi naravnogeografskih značilnosti in posegov v rečni prostor poplave pojavljale razmeroma pogosto.

Problematika poplav in urejanja Savinje je bila že deležna strokovne in zgodovinske obravnave (npr. Janko Orožen, Janez Cvirn, Bojana Aristovnik in Tatjana Kač, Blaž Pristovšek, Matija Zorn, Filip Čuček idr.),¹ ki je opozorila na pomen regulacijskih posegov in na njihovo pogosto omejeno učinkovitost. Obstoječa literatura o poplavah na Slovenskem poudarja predvsem hidrološke značilnosti alpskih in predalpskih rek ter razvoj regulacijskih ukrepov v 19. in 20. stoletju. Manj pozornosti je bilo name-

1 Prim. Bojana Aristovnik in Tatjana Kač, »Nezadržno čez bregove strug ... Poplave v Celju v 20. stoletju,« v: Bojana Aristovnik, ur., *Mesto v objemu voda: poplave v Celju v 20. stoletju* (Celje: Zgodovinski arhiv, 2005), 7–36. Marko Kolbezen, »Velike poplave in povodnji na Slovenskem II,« *Ujma* 6 (1993): 214–19. Janko Orožen, »Zgodovinski pregled regulacije Savinje in njenih pritokov,« *Kronika* 4, št. 1 (1956): 16–20. Janez Cvirn, »Velika povodenj v Celju,« *Kronika* 33, št. 1 (1985): 76–80. Blaž Pristovšek, »Regulacijski problemi Savinje,« *Kronika slovenskih mest* 1, št. 3 (1934): 217–21. Matija Zorn, »Poplave – stalnica v Spodnji Savinjski dolini,« *Kronika* 65, št. 3 (2017): 529–40. Filip Čuček, »Ako bi tekla Savinja ali Voglajna blizu Gradca, bili bi že davno z deželnim denarjem regulirani: reka Savinja, poplave in regulacije konec 19. stoletja,« *Prispevki za novejšo zgodovino* 64, št. 1 (2024): 284–97.

njene lokalnim poplavnim režimom in njihovim institucionalnim kontekstom, zlasti v primeru Savinje v medvojnem obdobju.

Obstoječe raziskave so pokazale, da so bile regulacije vodotokov pogosto zasnovane predvsem z vidika vodonosnosti, medtem ko je bila vloga prodonosnosti in hudourniških pritokov podcenjena. Hkrati so bile izvedbe regulacijskih del neredko odvisne od finančnih in političnih zmožnosti države, kar je vplivalo na njihovo kakovost in vzdrževanje. Kljub tem spoznanjem pa ostaja vprašanje konkretnih razlogov za pogostost in obseg poplav v posameznih okoljih, kakršno je bilo Celje v medvojnem obdobju, še vedno premalo sistematično obravnavano.

Prispevek izhaja iz vprašanja, zakaj so se poplave Savinje v medvojnem obdobju kljub regulacijskim posegom ohranjale v podobni pogostosti in obsegu. S tem namenom analizira poplave Savinje v Celju in širši Savinjski dolini med obema svetovnima vojnama ter preučuje, kaj je bil vzrok, da so bile v tem obdobju tako pogoste in regulacijski ukrepi niso dosegli pričakovanih učinkov. Na podlagi arhivskih virov in časopisnega gradiva obravnava naravne dejavnike poplav, tehnične omejitve regulacijskih posegov ter institucionalne in politične okoliščine njihovega izvajanja. S tem presega kronološki prikaz poplavnih dogodkov in poskuša osvetliti kompleksno prepletenost naravnih in družbenih dejavnikov, ki so pogojevali poplavno ogroženost Celja v medvojnem obdobju, hkrati pa zapolnjuje vrzel v razumevanju razmerja med naravno dinamiko Savinje in učinkovitostjo medvojnih regulacijskih politik.

Konec prve svetovne vojne je prinesel razpad dvojne monarhije. Nova politična stvarnost je terjala pozornost na povsem drugih ravneh, zaradi česar je bila problematika regulacije celinskih vodá postavljena na obrobje, reke pa so morale počakati na boljše čase. Avstrijska (delna) regulacijska dela so bila na Savinji (večinoma gorvodno od Celja) sicer korektno opravljena,² toda že tedaj so se izkazala za precej jalova, po več letih nerednega vzdrževanja so namreč obrambni nasipi, jezovi in druge vodogradnje na več mestih popustili oziroma bili porušeni, tako da je reka nemoteno poplavljala in marsikoga spravljala v obup.³

Savinja sodi med izrazite alpske hudourniške reke, kjer so periodična razlivanja del naravnega rečnega režima. Ta naravna dinamika je bila dodatno okrepljena z intenzivnim vnosom proda iz hudourniških pritokov, kar je povzročalo postopno dvigovanje struge in zmanjševanje pretočne sposobnosti reke. Široka naplavna dolina je bila zato tradicionalno poplavno območje, kjer so se voda, kmetijska raba in poselitev ves čas prilagajale druga drugi. Poplave so bile razmeroma reden pojav, ki se je v določenih obdobjih še stopnjeval zaradi širjenja naselij in infrastrukture v neposredno bližino

2 Prim. Čuček, »Ako bi tekla Savinja ali Voglajna blizu Gradca, bili bi že davno z deželnim denarjem regulirani,« 284–97.

3 Splošno o poplavah in regulacijah prim. Blaž Komac, Karel Natek in Matija Zorn, *Geografski vidiki poplav v Sloveniji* (Ljubljana: Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU, 2008). Mitja Brilly, Matjaž Mikoš in Mojca Šraj, *Vodne ujme: varstvo pred poplavami, erozijo in plazovi* (Ljubljana: Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, 1999). Eva Reberc, *Vodnogospodarski ukrepi varstva pred poplavami: projektna naloga* (Maribor: Fakulteta za gradbeništvo, 2012), 3–20. Robertina Kuzmič in Agata Suhadolnik, »Urejanje voda kot varstvo pred poplavami,« v: *Mišičev vodarski dan 16* (Maribor: [Vodnogospodarski biro Maribor], 2005), 65–71. Matjaž Mikoš, *Urejanje vodotokov: skripta* (Ljubljana: Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, 2000).

rečne struge. Posamezni vodnogospodarski ukrepi – predvsem lokalno utrjevanje bregov in krajše regulacije – niso bistveno spremenili osnovnega poplavnega značaja reke, temveč so le omejeno vplivali na najbolj izpostavljene odseke. Do prve polovice 20. stoletja se je ohranjal značilen vzorec: ponavljajoče se poplave na istih območjih, občasni lokalni posegi za zaščito infrastrukture in postopno, a še vedno fragmentarno prilagajanje človekove rabe prostora naravni dinamiki Savinje.⁴

Poplave in (ne)učinkovitost regulacij v dvajsetih letih 20. stoletja

Po letu 1918 so se poplave Savinje (nemoteno) nadaljevale v podobnem ritmu kot v stari Avstriji (le da je bila Jugoslavija za regulacije še manj »zainteresirana«).⁵ Junija 1919, pol leta po koncu vojne, je Savinja spet obilneje poplavlila in v Celju segala tri metre nad normalo.⁶ Po nekaj letih »premora« je nato konec novembra 1923 po celotni Sloveniji zapadel precej visok sneg, »kateremu je na to sledil dež in toplo južno vreme. To je povzročilo silne povodnji in poplave v Sloveniji in na Hrvaškem, ki so povzročile škode za več milijonov dinarjev.«⁷ Posledice nove katastrofe so bile vidne povsod. »Izruvana drevesa, razdrte ceste in pota, podrti kozolci, odnešeni mostovi in brvi, blatne, s prodom in peskom zasute njive, z vodo pokriti travniki, ki izgledajo, kakor velika jezera – vse to je žalostna priča nesreče, ki je zadela te kraje.«⁸ Poleg »kranjskih« rek (Save, Krke, Ljubljanice), ki so »preplavile okolico, da je ponekod voda stala v višini več metrov«, je na Štajerskem »napravila največ škode Savinja, ki je tako narastla, da niti najstarejši ljudje tega ne pomnijo«.⁹ (Med večjimi rekami »je edino Drava ostala v svojem koritu. Sicer je močno narastla, toda v zadnjem trenutku je začela zopet padati in od naših obdravskih polj je bila nevarnost odstranjena.«¹⁰)

Poplave so predstavljale ponavljajoč se hidrološki vzorec, ki je ostajal razmerna nespremenjen. Po nekaj letih »zatišja« se je Savinjska dolina ponovno soočila s poplavno nevarnostjo, pri kateri ni bilo mogoče zanesljivo predvideti časa in kraja njenega izrazitejšega pojava. Po dobrih dveh desetletjih je območje znova prizadela katastrofalna poplava, pri čemer je bilo skoraj brez izjeme najbolj izpostavljeno Celje, kjer so se vode iz zgornjih delov doline stekale v t. i. celjski ovinek.

Tretjič v tem letu je nastopila za Celje in bližnjo celjsko kotlino katastrofa silovite poplavi, ki je dosegla tokrat višek, kakor že od leta 1901. nikoli. Ogromne snežne

4 Več gl. Komac, Natek in Zorn, *Geografski vidiki poplav v Sloveniji*, 96–110.

5 Kolbezen, »Velike poplave in povodnji na Slovenskem II«, 219.

6 SI_ZAC/0024, Mestna občina Celje (1919–1941), t. e. 259, f. 002/0011/00073, Regulacija Savinje – načrti iz leta 1929, Poplavna tabela.

7 »Strašne poplave v Sloveniji«, *Straža*, 3. 12. 1923, 3. – Ocene škod oziroma vsote, namenjene za regulacijo, zaradi med- in povojne inflacije seveda niso primerljive s tistimi pred vojno.

8 »Vodna katastrofa«, *Straža*, 5. 12. 1923, 2.

9 »Strašne poplave v Sloveniji«, *Straža*, 3. 12. 1923, 3.

10 »Vodna katastrofa«, *Straža*, 5. 12. 1923, 2.

plasti, izredno mehko južno vreme, vmes pa deževni nalivi zadnjih dni so povzročili v Celju tako strahovito hiter porast Savinje in vseh njenih pritokov Voglajne, Hudinje, Sušnice, Koprivnice, da je bilo mesto Celje en sam otoček sredi jezera vode, ki je preplavila državno cesto in vdrla v nižje ležeče hiše ob periferiji mesta in napolnila skladišča in kleti v mestu samem.

Mesto je bilo odrezano od okolice, pod vodo je bil celoten mestni park, voda je zalila številne ulice, od parnega kopališča mimo državne bolnišnice je bilo vse pod vodo. »Poplavljen je bil ves mestni okoliš, ki je eno samo nepregledno jezero, le tuintam so štrlele iz vode višje ležeče steze.«¹¹

Percepcija poplav v časopisnih virih razkriva tudi politično dimenzijo razumevanja naravnih nesreč, pri čemer se je odgovornost pogosto pripisovala državi in njenemu (ne)ukrepanju. Anonimni avtor članka v celjski *Novi dobi* tako ni mogel mimo dejstva, da je za poplave takšnih razsežnosti kriva nova oblast, ki za njihovo preprečevanje ni storila še nič. Avstrijske regulacije, ki so jih izvajali več desetletij, so bile precej neučinkovite in so zahtevale temeljito prenovo; dejansko bi jih bilo treba zastaviti povsem na novo, toda v prvih povojnih letih to seveda ni bilo mogoče. Kljub temu je menil, da so krute razmere »težka obsodba oblasti, ki še vedno odlaša z regulacijo Savinje. Dokler Savinja ni regulirana, je vse prizadevanje mestne občine za urejanje njenih pritokov pri Celju zaman, kar je v polni meri znova eklatantno pokazala ta povodenj.«¹²

Poplava leta 1923 je dala jasno vedeti, da je oblast primorana poskrbeti za celinske vode, sicer se bo morala preveč pogosto ukvarjati s pobesnelimi rekami, s poplavljenimi površinami in lastnino, ne nazadnje s prestrašenim in obubožanim prebivalstvom, ki je utrpelo največ škode. Po zadnji ujmi si sploh še ni dodobra opomoglo, ko se je že čez slabi dve leti mesto ob Savinji ponovno znašlo pod vodo. V začetku septembra 1925 je močno deževje povzročilo, da so začeli

Savinja in njeni pritoki strahovito hitro naraščati in prestopati obrežje. Lava, Glazija in ves svet ob Benjamin-Ipavčevi cesti je bil zopet celo jezero. Voda je poplavela tudi ves teren javne bolnice, kjer je nastopila nad pol metra visoko v kletih ter je v deročih strugah in silnih poplavih prizadejala težko škodo na vrtu in na zemljiščih bolnice. Zasula je vse jesenske pridelke ter razdirala gnojake.¹³

Razmere v Celju so se iz leta v leto slabšale. Poplava na Lavi in širše je bila že tretja v istem letu. Kot je ugotavljal celjski časniki, se je struga reke v mestu stalno zviševala zaradi novega proda, hkrati pa so svoje dodali še vsi pritoki, ki so se izlivali vanjo. Regulacija Savinje je bila sredi dvajsetih let tako več kot potrebna. »Vprašanje regulacije Savinje in njenih pritokov v Celju je za naše mesto in njega razvoj tako življensko bistveno, da se ne sme več udano čakati na tisti čas nekoč v prihodnosti, ko pride končno država z regulacijskim delom Savinje tudi do Celja in preko Celja.«¹⁴ Medtem

11 »Strahovita povodenj v Celju,« *Nova doba*, 1. 12. 1923, 3.

12 Ibidem.

13 »Nočemo utoniti!,« *Nova doba*, 10. 9. 1925, 1.

14 Ibid.

je posebna komisija »pregledala potoke Ložnico, Sušnico in Koprivnico in zaenkrat samo odredila, da morajo prizadeti posestniki obsekati vso šumo ob vodi in drevje, ki sega v vodo«. Ugotovila je, da je »dotoke Savinje na njenem levem bregu v območju mestne in okoliške občine težko in nevarno regulirati radi še večjih poplav, ki bi potem nastajale, kajti v prvi vrsti je treba regulirati Savinjo in s tem omogočiti reden odtok vode iz njenih pritokov«. ¹⁵

Potreba po nujni regulaciji se je pokazala že čez dobra dva meseca, ko je po večdnevem deževju »narastla Savinja in njeni dotoki kakor Voglajna, Hudinja, Sušnica in Koprivnica tako močno, da je na 12. t. m. že v ranih urah postal vzhodni del mesta pod vodo«. Najbolj so narasli pritoki, Savinja nekoliko manj, a je vendarle dosegla »pri kapeli na Dolgempolju 150 cm višine«, medtem ko je »kazala višina vode pri železniškem mostu na Savinjskem nabrežju 5 cm manj kakor pa povodenj v letu 1923«. Najhuje so jo skupili prebivalci ob Hudinji in Voglajni, ki je bila »tokrat veliko večja kakor pa Savinja«. Voda pri mostovih ni mogla odtekat, zato »se je razlivala na okrok širše planjave[,] in če bi k sreči ne prenehalo deževati, bi v tem slučaju tudi voda lahko dosegla do sredine mesta in tako poplavela celo mesto«. ¹⁶ Celje in Savinjska dolina že dolgo nista pomnila takšne poplave. Najbolj je prizadelo mestne predele Gaberje, Ostrožno in Lava. Voda je prodrla celo v Westново tovarno, »kamor dosedaj še nikoli ni dospela«, ¹⁷ dotok vode pa je »v trenutku odrezal delavcem vrnitev k njihovim družinam in so morali prenočiti v tovarni«. ¹⁸

Po zimi in mrazu, ko so se bili mnogi Celjani primorani ukvarjati z osnovnimi življenjskimi vprašanji in so skušali prebroditi najhujše, sta pomlad in začetek leta 1926 glede vremenskih razmer gotovo prinesla določeno olajšanje. Toda precej nepričakovano (in za mesec neobičajno) je nova poplava prizadela celotno Spodnjo Štajersko v začetku julija, ko je najbolj trpelo Ptujsko polje. Bregove je deloma prestopila tudi Savinja z vsemi pritoki, ki so prizadeli celjske predele. »Sušnica je že razlila svoje vodne mase po okolici na Glaziji, ravno tako je tudi Koprivnica močno narasla in kaže, da bo tudi njena voda poplavela ob bregovih ležeča polja. Hudinja je pa dejansko napravila že veliko škodo, ker je poplavela vsa polja v okolici Trnovelj, Škofljice in Hudinje ter zaprla dohod do teh vasi.« Ker so bile »vse struge med Celjem in Pragerskim prenapolnjene, večinoma so pa vode že prestopile bregove in preplavile travnike, pa tudi žitna in druga polja«, ¹⁹ je bilo slutiti katastrofo. Zemlja je bila polna vode in je potrebovala nekaj časa, da se osuši. Toda še pred tem je čez dober mesec sledila nova huda ura. V začetku avgusta (8.) je obilno deževje povzročilo, da je voda hitro narasla in poplavela okolico. »Pri železniškem mostu je dosegla višino približno kakor leta 1901 in 1910. [...] Voglajna je bila nekoliko večja kakor v letu 1901, pri Zelenem travniku je dosegla v gostilniških prostorih 75 cm višine; pri hotelu Rebeuschegg je

15 »Celjska kronika,« *Nova doba*, 31. 10. 1925, 2.

16 SI_ZAC/0024, Mestna občina Celje (1919–1941), t. e. 257, f. 002/0011/00029, Poplava v Celju, Poročilo, 13. 11. 1925.

17 »Strahote zadnje poplave v Sloveniji,« *Slovenski gospodar*, 19. 11. 1925, 3.

18 »Povodenj,« *Slovenec*, 15. 11. 1925, 5.

19 »Nove poplave v Sloveniji,« *Slovenec*, 6. 7. 1926, 3.

dosegla do vhodnih vrat, ki vodijo v gostilno[,] in v Aškerčevi ulici pa do vhodnih vrat, ki vodijo v hotel.« Tudi v preostalih ulicah je zalivalo hiše in kleti.²⁰ Po cennitvi je »celokupna škoda po poplavi v območju občine celjske« znašala dobra dva milijona dinarjev.²¹ Po besedah domačinov je bila situacija še hujša kakor leto poprej, saj »poplava pomeni za Celje najhujšo katastrofo, katera ga je kdaj zadela«. ²² Da pa to ni bilo vse, je že čez dober mesec Celje zopet poplavilo. A na srečo tedaj večje škode ni bilo, »ker je narasla visoko le bolj Savinja nego pa drugi potoki«. Škodo so beležili »le« v mestnem parku, kjer je »voda razruvala pota in zasula zemljo s peskom«, in »na potu od Pallosovega travnika do Savinjskega dvorca«. ²³

Katastrofalne poplave so celjski mestni svet »prisilile«, da je ravnal v skladu s pristojnostmi in oblasti pozival, naj zadevo karseda hitro sanirajo, saj časa ni na pretek. Na podlagi posebne ankete o načinu in financiranju regulacije Savinje in pritokov²⁴ je mestni svet septembra 1926 sprejel sklep, ki je kot nujno izpostavljal regulacijo Savinje (in pritokov) med Levcem nad mestom in Pečovnikom pod njim. Stroka je leta 1927 priredila predvojne (avstrijske) regulacijske načrte in izdelala dve varianti v vrednosti cca 20 milijonov dinarjev, direkcija vod pa se je odločila za cenejšo varianto, ki je predvidevala zgraditev nasipov (dražja je temeljila na poglobitvi struge). ²⁵

Medtem je konec poletja znova poplavilo. Sredi septembra 1927 je padlo v nekaj urah toliko dežja, da so poplavalili vsi hudourniki in pritoki Savinje, ki je zaradi tega prestopila bregove in poplavila. V Zgornji Savinjski dolini je narasla do treh metrov in odnašala mostove. Ljudje so seveda s strahom pričakovali katastrofo. V Celju je reka zalila večji del parka, z vodo je prišlo veliko materiala, dreves, ki so ogrožala mostove, splave ipd. V Škofji vasi pri Celju je Hudinja uničila jez, z več strani pa so prihajala poročila o raznih manjših nezdah. ²⁶

Prelom oblakov nad Novo Štifo in Vitanjem v jutro dne 12. t. m. in celodnevni nepretrgani močni naliv istega dne je povzročil na teritoriju celjskega okraja v padavinskem območju Savinje in Pake na eni ter Hudinje na drugi strani katastrofalno povodenj v tako zvani celjski jezerski kotlini. Po visoki vodi so najhujše prizadeta in poškodovana savinjska regulačna dela in obrambni nasipi na obeh obrežjih. Na Savinji je višina vodne gladine znašala 3 m nad normalo proti 2.75 m v lanskem letu, kar dokazuje, da je bila ta poplava Savinje najvišja, kar jih zaznamuje kronika. Vsled večletnega opuščanja potrebnih popravil na obrežnih škarpah je poplava napravila

20 SI_ZAC/0024, Mestna občina Celje (1919–1941), t. e. 257, f. 002/0011/00039, Poplava leta 1926 v Celju in prijave škode, Poročilo, 15. 8. 1926.

21 SI_ZAC/0024, Mestna občina Celje (1919–1941), t. e. 257, f. 002/0011/00039, Poplava leta 1926 v Celju in prijave škode, Škoda, povzročena po poplavi z dne 8. in 9. avgusta 1926 mestni občini celjski.

22 »Strašne poplave«, *Slovenski gospodar*, 12. 8. 1926, 3.

23 SI_ZAC/0024, Mestna občina Celje (1919–1941), t. e. 257, f. 002/0011/00042, Popis škode po poplavi od. 26.–28. sept. 1926, Poročilo, 8. 10. 1926.

24 Prim. »Regulacija Savinje«, *Nova doba*, 4. 9. 1926, 1.

25 Orožen, »Zgodovinski pregled«, 18–19. Prim. SI_ZAC/0024, Mestna občina Celje (1919–1941), t. e. 262, f. 002/0011/00150, Regulacija Savinje in pritokov.

26 »Deževje in povodenj«, *Nova doba*, 13. 9. 1927, 2.

škodo na pokvarjenih regulacijskih delih ob zadnji poplavi okroglo 3.000.000 Din na vodnih komunikacijah. Pod vodo so bile skoro vse vasi od Letuša navzdol, zlasti pa še št. Peterska občina, deli občin Žalec, Griže, Petrovče, Celje-mesto in Celje okolica.

Visoka voda Hudinje je preplavila polja in travnike, odplavila pokošeno otavo in krompir ter v splošnem povzročila znatno škodo, obenem pa porušila jezove in mostove. Hkrati je poškodovala delne regulacije med Trnovljami (Škofja vas) in Spodnjo Hudinjo (Celje – okolica). Porušila je t. i. Westново škarko na desnem obrežju Spodnje Hudinje, na več mestih z gramozom zasula staro strugo in si ustvarila povsem novo pot.

Nastalo je vsled tega več ostrih ovinkov, ki bi bili lahko ob vsaki povodnji katastrofalni. [...] V splošnem je zadnja poplava pokazala, da je mogoče nadaljne nezgode odvrniti le s stalnim in velikopoteznim regularnim delom na Savinji in njenih pritokih. Vodne razmere v Savinjski dolini in v celjski okolici so se vsled zadnje poplave tako poslabšale, da bi vsaka nadaljna poplava v isti izmeri mogla postati katastrofalna ne le za številne posestnike zemljišč, temveč tudi za mesto Celje samo, kateremu je to pot uničila njegov divni park.²⁷

Zadnja poplava je odločevalce le »premaknila« do te mere, da so k zadevi pristopili skrajno resno. Poleg Savinje so se v regulacijskem načrtu znašli tudi vsi pritoki, ki so vse bolj ogrožali Celje. Hudinjo so denimo sklenili regulirati vse od Majdičevega mlina do izliva.

Potok Hudinja je v zadnjih letih mnogokrat izstopil iz svojih bregov, ter napravil občutno škodo posebno v občinah Škofja vas, Celje okolica in Celje mesto s poplavami in trganjem rodovitne zemlje. Položaj se je posebno poslabšal od meseca avgusta 1926 naprej, tako da so bili obrežni posestniki prisiljeni napraviti obrambne gradbe, ki pa so se izkazale kot nezadostne.

Poplave leta 1927 so dale interesantom povod, da so sklenili, da je treba »napraviti definitivno regulacijo Hudinje v označenem sektorju«. ²⁸ Aprila 1928 so bila dela že do polovice končana, ²⁹ osrednji problem pa je vsekakor predstavljala reka Savinja. Sredi leta 1928 je bila odobrena cenejša varianta regulacije reke. Toda nasprotovale so ji občine pod Celjem, predvsem Laško, ki je trdilo, da bo zaradi tega reka poplavljala prav tam. A po podrobni analizi hidrotehničnega izvedenca, češ da je strah povsem odveč, ³⁰ so leta 1929 pričeli s sanacijo in zavarovali levi breg Savinje nad izlivom Voglajne, ob njem in pod njim. Medtem pa je mestni inženir Blaž Pristovšek načrt nadgradil;

27 »Posledice zadnje poplave Savinje in pritokov,« *Slovenec*, 22. 9. 1927, 3–4.

28 SI_ZAC/0024, Mestna občina Celje (1919–1941), t. e. 326, f. 002/022/004/00008, Regulacija.

29 »Mariborska oblastna skupščina na delu,« *Slovenski gospodar*, 5. 4. 1928, 1.

30 SI_ZAC/0024, Mestna občina Celje (1919–1941), t. e. 261, f. 002/0011/00120, Izjava hidrotehničnega izvedenca, 23. 1. 1929.

železnico naj bi prestavili na levi breg reke, težišče regulacije pa zaradi boljšega odtoka vode iz celjskega ovinka pomaknili proti Tremerjam. Tudi vabljeni strokovnjaki, ljubljanski profesor Ciril Žnidaršič in dunajski docent Karl Riediger, sta podprla njegovo zamisel.³¹ Žnidaršič je med drugim menil, da so bile pretekle regulacije nezadostne predvsem zato, ker se je »na bazi dolgoletnih opazovanj vodostajev ter meritev vodnih množin« upoštevala zgolj vodonosnost, na prodonosnost pa da se niso ozirali v enaki meri. V novejšem času, tako Žnidaršič, je bila prodonosnost ravno tako pomembna kot vodonosnost, s čimer je profesor nakazoval, da bi znale biti prihodnje regulacije precej uspešnejše kot stare avstrijske. A v isti sapi je ugotavljal, da »napredne države ustanavljajo dobro opremljene laboratorije, s katerimi je mogoča eksperimentalna rešitev raznovrstnih problemov hidrotehnike«, medtem ko Kraljevina SHS sredi leta 1929 česa takega pač ni premogla.³²

»Križa sistema« in pospešena regulacija v tridesetih letih 20. stoletja

Kljub delni sanaciji Savinje v Celju v mestu nekih večjih izboljšav ni bilo pričakovati, saj je prav nanos zmeraj novega proda dvigoval vodno gladino oziroma povzročal vedno nove poplave. To se je pokazalo že naslednjo jesen, ko so Slovenijo ponovno prizadele obilnejše poplave. Oktobra 1930 »so vsled neprestanega deževja močno narasle skoro vse reke in potoki v dravski banovini. Sava in Ljubljanka sta na nekaterih mestih prestopili bregove. Voda je poplavlila večje predele v Bohinju, pri Kamniku, na Sorškem polju, v ljubljanski okolici, Vevčah in Lazah. Sneg je pobelil Julijske, Savinjske Alpe in Pohorje.«³³ Na Štajerskem je zopet najbolj poplavlila Savinja, v zgornjem delu predvsem pri Nazarjah, kjer je precej poplavlila tudi Dreta (v »stranski« Šaleški dolini je poplavljala tudi Paka), pod Celjem pa predvsem med Rimskimi Toplicami in Zidanim Mostom.³⁴ Seveda tudi Celju ni bilo prizaneseno. Savinja je

narasla 3 metre nad normalo in se razlila, poplavlili so tudi pritoki Voglajna, Ložnica, Sušnica in Koprivnica. Voda je poplavlila mestni park, 'Otok', glazijo, Ljubljansko cesto do hotela Skoberne, Vrazov trg, Lavo, Benamina Ipavca in Gregorčičevo ulico, del Miklošičeve ulice, Dolgo polje, podvoz pri hotelu 'Pošti', Zavodno in del Brega. Savinja se je spremenila v divji veletok, ki se je zaganjal visoko v ograje mostov.

Mnogo hiš je bilo poplavljenih, voda je »preplavljala kleti in pritlična stanovanja. Mesto je bilo odrezano od okolice, edino zvezo je tvorila Mariborska cesta«. Voda

31 Orožen, »Zgodovinski pregled«, 19. Prim. SI_ZAC/0024, Mestna občina Celje (1919–1941), t.e. 261, f. 002/0011/00120, Regulacija Savinje in pritokov 1928–1931.

32 SI_ZAC/0024, Mestna občina Celje (1919–1941), t.e. 325, f. 002/022/004/00003, Regulacija Savinje, Izvedeniško mnenje o projektu nameravane regulacije Savinje pri Celju.

33 »Velike poplave«, *Nova doba*, 13. 10. 1930, 2.

34 »Po novem naliivu vode naraščajo«, *Jugoslovan*, 14. 10. 1930, 5.

je na poplavljenih cestah, ulicah in poteh povzročila ogromno škode, ki je šla »v stotisoče. Zadnja velika poplava je nov dokaz, da bo treba čimprej pričeti z regulacijo Savinje, ki je za Celje prav življenske važnosti«. ³⁵

Kljub vsemu so pripravljala dela za regulacijo Savinje napredovala počasi. Izvedenih je bilo zgolj nekaj vzdrževalnih regulacijskih posegov na pritokih, ki so – za razliko od same Savinje, ki je bila kot pomembnejša vodna pot v državni pristojnosti – spadali pod upravo banovine. Konec leta 1930 so bili stroški za regulacijo Savinje (skupaj s pritoki) ocenjeni na dobrih 23 milijonov dinarjev. Regulacije Savinje si brez pritokov (in obratno) enostavno ni bilo mogoče zamišljati, saj je velik del poplav odpadel prav nanje (oziroma nanjo). Del Celjske kotline je bil nižji od nabrežij Savinje, zato je mestu pretila stalna nevarnost. »Od celega mestnega in ožjega okoliškega teritorija je pred poplavami zavarovan samo nekaj višje ležeči notranji del starega mesta.« Prav tako je bil zaradi visoke talne vode »ves okoliš mesta v jesenski, zimski in pomladni dobi vlažen in deloma zamočvirjen. Redno odvodnjavanje je vsled prenizke lege zemljišč nemogoče. Megla, katere se starejši prebivalci le redko spominjajo, je stalen gost in postaja čedalje neznosnejša. Po zidovju mnogih hiš sega vlaga do oken in višje. Posledice – bolehnost deca, nalezljive in druge bolezni.« Medtem je septembra 1931 zopet poplavalilo; po dvodnevem dežju je reka narasla približno tri metre nad normalo in poplavela Otok, Glazijo, Zavodno in večji del nabrežja. ³⁶ Hitro zatem so bile oktobra vendarle končane sondaže in terenske meritve, večletni projekt regulacije od Tremerij do Levškega mosta pa sprva ocenjen na 26 milijonov in pol dinarjev, ³⁷ kasneje pa znižan za tri milijone. ³⁸ Toda celoten projekt je bil predložen ministrstvu šele naslednjo jesen, saj je to medtem zahtevalo, da se projekt razširi tudi na že regulirani zgornji del Savinjske doline. ³⁹ Po novem je predlog z dodano regulacijo pritokov ⁴⁰ in rekonstrukcijo zgradb med Mozirjem in Celjem znašal dobrih 38 milijonov dinarjev. ⁴¹

Toda zopet je preteklo leto dni, ko so dolgotrajno pregovarjanje prekinile nove katastrofalne poplave. V začetku jeseni 1933 so silni nalivi povzročili, »da so vode v Sloveniji v petek in soboto katastrofalno narasle in poplaveli cele pokrajine«. Bregove je seveda prestopila tudi Savinja. Skoraj teden dni trajajoče neprekinjeno septembrsko deževje je povzročilo, da je pričela Savinja s pritoki »v petek 22. t. m. dopoldne nevarno naraščati, in voda je na nekaterih mestih prestopila bregove. V petek zvečer je bila Savinja že 2 1/2 metra nad normalo. V noči na soboto je skoro neprestano deževalo in v soboto 23. t. m. je nastopila katastrofa, ki prekaša po svojem obsegu in grozoti

35 »Velike poplave,« *Nova doba*, 13. 10. 1930, 2.

36 Aristovnik in Kač, »Nezadržno čez bregove strug,« 15–16.

37 SI_ZAC/0024, Mestna občina Celje (1919–1941), t. e. 262, f. 002/0011/00150, Regulacija Savinje in pritokov, Regulacija Savinje pri Celju.

38 SI_ZAC/0024, Mestna občina Celje (1919–1941), t. e. 261, f. 002/0011/00120, Regulacija Savinje od Levškega mosta do tremerskega polja – proračun izdatkov.

39 Orožen, »Zgodovinski pregled,« 19–20.

40 Prim. SI_ZAC/0024, Mestna občina Celje (1919–1941), t. e. 262, f. 002/0011/00146, Regulacija pritokov Savinje, projekti, poročila, Tehnično poročilo.

41 SI_ZAC/0024, Mestna občina Celje (1919–1941), t. e. 262, f. 002/0011/00150, Regulacija Savinje in pritokov, Ministrstvu gradjevina, 12. 10. 1932.

vse poplave v zadnjih desetletjih.« Celje je bilo podobno otoku sredi nepreglednega morja, Savinja pa se je spremenila v besneč veletok, se združila z vsemi pritoki ter poplavlila skoraj polovico Celja in vso okolico.

Mesto je bilo popolnoma odrezano od okolice. Popoldne je poplava dosegla svoj maksimum. Vode so bile 4 metre nad normalo. Pod vodo so bili mestni park, Masarykovo nabrežje, pot od brvi pri parku do Grofije, mestna vrtnarija, ves 'Otok', Ljubljanska cesta do Mestne elektrarne, Glazija, Ipavčeva ulica, javna bolnica, Vrazov trg, Vodnikova ulica do Mestnega gledališča, Gregorčičeva, Miklošičeva, Strossmayerjeva, Levstikova, Frankopanska, Zrinjskega, Kersnikova, Oblakova ulica, del Kapucinske ulice pri Kapucinskem mostu, cesta na Bregu, vse ozemlje pri Sp. Lanovžu, Dolgo polje, Mariborska cesta, del Gaberja in Sp. Hudinje, Mestni mlin, del Cinkarne, Westnova tovarna, Celjska milarna, Kralja Petra cesta od Mariborske ceste do gostilne 'Pri jelenu', Aškerčeva ulica, Zavodna, Polule, Lisce, Lava, Ložnica, Babno, Medlog. Voda je napolnila vse kleti in vdrla v nešteta stanovanja, pisarne ter trgovine in obrtne lokale.

Prekinjene so bile številne cestne zveze in železniška povezava med Celjem in Žalcem, poplavljeni so bila skoraj vsa šolska poslopja. Voda je porušila nasipe na obeh bregovih Hudinje pri Majdičevem mlinu. Mestna elektrarna je izklopila električni tok, ker je pričela voda zalivati transformatorje, v mestni plinarni je voda dosegla retortne peči in onemogočila nadaljnje obratovanje. »Divje hrumeča Savinja je ves dan nosila s seboj hlode, debla, deske, poljske pridelke, posodo, utopljene prašičke, perutnino in druge stvari.« Voda je porušila brv pri parku, trčila v Kapucinski most, ki je nekaj kasneje klonil pod silnim pritiskom. Kaj kmalu je porušila tudi Grenadirjevo brv na Polulah, s čimer je bilo mesto povsem odrezano od Brega, Polul in Lisc, in brv pri izlivu Sušnice v Savinjo. Poplava ni prizanesla niti krajem gorvodno od Celja. Tam je voda uničila

del jezua pri Ljubnem, porušila polzelski jez, nasip ob Savinji pri St. Petru, pri Št. Pavlu pri Preboldu raztrgala obrežje Savinje na dveh mestih v dolžini 200 metrov, porušila ostanke levškega mostu in poplavlila Petrovče, Kasaze, Vrbje, Ložnico, Grajsko vas, Kapljo vas, Dolenjo vas, Latkovo vas, Zgornje in Spodnje Roje, braslovško okolico ter več krajev v Zgornji Savinjski dolini.

Pod vodo so bili tudi kraji Šmarjeta, Trnovlje, Škofja vas in Vojnik ter kraji proti vzhodu.

Pustošenje, ki ga je povzročila ogromna poplava, je nepopisno. Mnoge ceste in ulice so globoko izjedene, uničeno je pohištvo in podi v neštetih stanovanjih, blago v kletih ter trgovskih in obrtnih lokalih, porušena cela vrsta ograj in zidanih podstavkov. Zelo so prizadeti javna bolnica v Celju, veletrgovec g. Zangger, ki mu je voda pri rezervoarjih bencina odnesla mnogo sodov in veliko množino drv, trgovec g. Plavc na Vrazovem trgu, hotelir g. Rebeuschegg, gostilničar pri 'Zelenem travniku'

g. Reberšak in Westnova tovarna. Iz mnogih stavb v Celju, okolici in Savinjski dolini je voda odnesla pohištvo, posteljnino in živež, tako da so prebivalci ponekod rešili samo golo življenje.⁴²

Takšna katastrofa je bila za Celje precej pogubna. »Poplava v letu 1926 se je smatrala za eno največjih, ki so obiskale celjsko kotlino. Zadnja poplava, pri kateri je bila povprečna vodna gladina za cca 77 cm višja, je pa pokazala, da preti Celju neizogibna propast, ako ne bodo merodajni faktorji v dvanajsti uri uvideli, da je pomoč neizogibna in nad vse nujna.«⁴³ Regulacija Savinje in vseh celjskih pritokov je postala neodložljiva. »Regulacija je tem bolj nujna radi tega, ker je gornji del Savinje nad Celjem reguliran in prinaša vsled tega velike množine gramoza. Isti se tik pri Celju ustavlja, ter se vsled tega dno struge Savinje dviguje. To ima za posledico, da prestopa voda vedno česče bregove, ter povzroča ogromno škodo.« Resolucija celjske mestne občine je poudarjala, da ni bilo zadnjih 20 let storjeno praktično nič, da se prav tako ni vzdrževalo »gornjega dela Savinje, ki je že bil reguliran, tako da je tudi tam nastala milijonska škoda na že reguliranih delih, ter je posledica tega ta, da bo prišlo do Celja še več gramoza in da bodo poplave še večje.«⁴⁴ Škodo so povzročali tudi neregulirani pritoki v zgornjem delu Savinjske doline. Paka je denimo porušila »številne mline in žage, ki so kakor nasejani po ozki soteski«, spodkopala in razrušila »banovinsko cesto, mostove in vodne jezove na več mestih.«⁴⁵ »Trpel« je tudi Šoštanj, kjer »Paka pred svojim velikim ovinkom proti izlivu v Savinjo tudi tokrat mestu ni prizanesla.«⁴⁶ Poplavljala je Hudinja od Vojnika dolvodno, Savinja pa je prizadela tudi vso srednjo Savinjsko dolino (Žalec, Vrbje, Petrovče, Kasaze) in tudi območje dolvodno od Celja, saj je s seboj odnašala porušene mostove in preostali material. Od Zidanega Mosta navzgor je bil pogled »na oba bregova Savinje naravnost tožen. Po vsem polju leži neštevilno brun, hlodov, drevja in dračja, ostankov raznih mostov, deli pohištva, posode ter celi kupi buč in drugih poljskih sadežev.« V Laškem je reka dosegla »še neznano višino in poplavlila vso okolico«, ⁴⁷ pustošila vrtove, kleti, stanovanja ter povzročila veliko škodo.⁴⁸ Skupaj je poplavelo slabih 40 km² površin. Reka je »opustošila skoro vse poljske pridelke, odnesla ogromne ploskve rodovitne zemlje, devastirala domove, porušila mnogo poslopij; zahtevala je več človeških žrtev, ugonobila je mnogo živine; uničila ceste in pota ter spravila marsikoga na beraško palico.«⁴⁹

Za katastrofe v Celju in okolici so bili eden pglavitnih vzrokov številni hudourniki, ki so v Savinjsko dolino (oziroma Savinjo) prinašali velike količine vode in

42 »Katastrofalne poplave v celjski kotlini in Savinjski dolini,« *Nova doba*, 25. 9. 1933, 1–2.

43 SI_ZAC/0024, Mestna občina Celje (1919–1941), t. e. 263, f. 002/0011/00157, Poplave in regulacija Savinje, Poročilo o katastrofalni poplavi v Celju dne 23. sept. 1933.

44 SI_ZAC/0024, Mestna občina Celje (1919–1941), t. e. 263, f. 002/0011/00158, Poplava v Celju od. 23.–24. 09. 1933, Resolucija, 28. 9. 1933.

45 »Na prizoriščih poplav in razdejanja,« *Jutro*, 26. 9. 1933, 3.

46 »Tudi Šoštanj je trpel,« *Jutro*, 27. 9. 1933, 2.

47 »Minister dr. Kramer v Celju in Savinjski dolini,« *Jutro*, 25. 9. 1933, 3.

48 »Razburljivi prizori v Laškem,« *Jutro*, 26. 9. 1933, 4.

49 SI_ZAC/0024, Mestna občina Celje (1919–1941), t. e. 316, f. 002/022/004/00006, Resolucija mestne občine celjske, 24. 10. 1933.

materiala. Stroka je menila, da bi bilo treba hudournike zgraditi, s čimer bi se zmanjšala vnos materiala v reko in njeno rapidno naraščanje.

Hudourniki, ki prinašajo v Savinjo ogromne množine peska, prod, kamnja in pri hudih nalivih tudi skalovja, lesa in štorovja i.t.d.[,] onemogočajo vsakršno normalizacijo ali stabilizacijo struge Savinje tako v gornji, kakor tudi v spodnji Savinjski dolini. [...] Plavljenje in splavarjenje lesa[,] ki se ju smatra navadno kot glavni vzrok povodnji v Savinjski dolini, niti od daleč ne povzročata in pospešujeta povodnji v toliki meri kakor hudourniki.

Poleg tega so bili bistven dejavnik poplav še »slabo grajeni, slabo situirani in nezadostno profilirani jezovi in mostovi ter slabo postavljena in pomanjkljivo zgrajena obalna zavarovanja, ki jih vsaka večja povodenj poruši in iz-za njih odnese material«. ⁵⁰ Ne nazadnje so poplave povzročali tudi povečano krčenje gozdov in številni požigi, zaradi česar ni bilo več naravne zaščite za taleči se sneg in material, ki je po hudournikih nemoteno potoval v doline. ⁵¹

Kot da to ni bilo dovolj, je v celjski kotlini poplavilo še sredi oktobra 1933, a k sreči pritoki takrat niso naraščali tako silovito kot septembra. Toda septembrska katastrofa je povzročila, da je bila »struga Savinje pri Celju zaradi zadnje poplave tako zasuta z ogromnimi novimi množinami gramoza, da mora že ob srednjem deževju nujno slediti poplava vsega ozemlja v celjski kotlini, ker je normalni odtok vode zaradi nako-pičenega gramoza nemogoč«. Prebivalstvo, ki si je po zadnji poplavi »komaj za silo uredilo poplavljenost stanovanj in klet«, je bilo obupano in »pričakuje, da oblast ne bo še dalje oklevala s pričetkom regulacije Savinje, ki je živlenski problem ohranitve Celja kot važnega gospodarskega in prometnega središča celjske kotline«. ⁵² Regulacija med Mozirjem in Celjem (1876–93) je sicer rešila inundacijsko ozemlje v kmetijski namene, toda zaradi padca reke in neizgrajenih pragov, ki bi padec ublažili, se je nad Celjem nabiral gramoz. »Posebno velike količine gramoza so se nakopičile nad in pod levškim mostom.« Prodne mase, ki so bile še leta 1902

pri Sv. Petru v dolžini treh kilometrov«, so že dosegle »konec regulacije /Kristinin dvor/ t. j. 8 km nižje. Premikajo se torej s povprečno hitrostjo 280 m v letu in je pričakovati, da dosežejo ustje Voglajne približno čez 10 let. Te prodne mase[,] nako-pičene nad Celjem[,] predstavljajo resno nevarnost za mesto in okolico, ker se bo dno Savinje od hipa, ko dospe val prod, začelo krepkeje dvigati, dokler ne doseže višino vala samega vsled premikanja teh prodnih mas in zasipavanja struge. ⁵³

50 SI_ZAC/0024, Mestna občina Celje (1919–1941), t. e. 326, f. 002/022/004/00006, Regulacija Savinje in pritokov, Ureditev Savinje in hudourniki, No. 6958/1, 17. 10. 1933.

51 SI_ZAC/0024, Mestna občina Celje (1919–1941), t. e. 264, f. 002/0011/00179, Komisija za proučitev vzrokov, ki pospešujejo razdiralno moč Savinje, 17. 2. 1934; t. e. 265, f. 002/011/00198, Razdiralna sila Savinje in pritokov, referat.

52 »Zopet katastrofalna poplava v celjski kotlini,« *Nova doba*, 13. 10. 1933, 2.

53 SI_ZAC/0024, Mestna občina Celje (1919–1941), t. e. 261, f. 002/0011/00120, Regulacija Savinje, tehnično poročilo.

Skoraj 2000 km² veliko območje Savinje in pritokov je letno dobilo več kot 1000 litrov padavin na m². Zgolj med katastrofo leta 1933 je v enem dnevu padlo več kot 100 litrov dežja na m². Največje poplave so bile praviloma jeseni, ko je Savinja pri Celju dosegla do 1400 m³ pretoka na sekundo, pod izlivom Voglajne celo 1700 m³. Glavno težavo je predstavljala regulacija Mozirje–Celje, zaradi katere je bil donos proda bistveno višji, posledično se je zvišala rečna struga, zaradi vsega naštetega pa se je voda precej lažje in hitreje razlivala od Levca naprej, kjer je bilo najbolj na udaru Celje. Kljub temu da so rešili več sto hektarjev obdelovalnih površin, se je problem vse od preloma stoletja stopnjeval.

V nadaljnjih 30 letih do danes so se razmere še mnogo poslabšale. Že pred vojno, posebno pa v letih visoke konjunktore po vojni, se je vršilo intenzivno izsekavanje gozdov v območju zgornje Savinje, Drete, Pake in Bolske. Mnogi manjši pritoki so se spremenili v deroče hudournike, ki prinašajo iz gorskih masivov pri vsakem naliivu cele sklade novega gramoza, s katerim se pospešeno zasipava rečno korito srednjega in spodnjega toka Savinje.⁵⁴

Zaradi velikih količin gramoza (40.000 m² sipin) nad Celjem je bilo sprva nujno očistiti strugo nad mestom. Inženir Pristovšek je sicer menil, da bi se

s čiščenjem struge nad Celjem začasno omejilo nadaljnje donašanje gramoza v Celje. Iz območja mesta bi pa voda odplavljala v strugi deponiran material v nizvodno ležeče dele rečišča pod Celjem. Tako bi nastala v območju Celja razbremenitev v času[,] ko še ne moremo pričakovati vidnih uspehov od začete regulacije pod Celjem. Preprečila bi se nevarnost, da se prestavi gramozni jez nizvodno od Levškega mosta v območje Celja, kjer bi doplavljen material še bolj zmanjšal že itak nezadosten pretočni profil in bi povzročil, da bi pri poplavah odtekal del Savinje preko 'Otoka' in 'Glazije' v mesto.

Toda težek gospodarski položaj je sredi tridesetih let precej onemogočal izvedbo že zastavljenega projekta, kaj šele njegove širitve.⁵⁵

Sreča v nesreči za samo mesto in širšo okolico je bila ta, da so se po nesreči leta 1933 oblasti le zganile. Novembra je ministrstvo prejelo nov predlog v višini dobrih 40 milijonov dinarjev; večina sredstev je bila mišljena za regulacijo Savinje, nekaj za regulacijo pritokov, nekaj pa za rekonstrukcijo obstoječih zgradb do Mozirja.⁵⁶ (Decembra je bil sicer izdelan še finančni načrt za slabih 55 milijonov, ki pa Beograda očitno ni

54 SI_ZAC/0024, Mestna občina Celje (1919–1941), t. e. 264, f. 002/0011/00175, Regulacija Savinje, načrti, Problem regulacije Savinje, julij 1934.

55 SI_ZAC/0024, Mestna občina Celje (1919–1941), t. e. 327, f. 002/022/004/00012, Občemu in upravnemu oddelku, štev. 1740/1934, 15. 10. 1934.

56 SI_ZAC/0024, Mestna občina Celje (1919–1941), t. e. 263, f. 002/0011/00158, Zapisniki sej mestnega sveta, izvlečki, Ministrstvu gradjevina, 12. 11. 1933.

»videl«. ⁵⁷) Ministrstvo je februarja 1934 odobrilo (nekoliko spremenjen) generalni projekt regulacije (regulacija Savinje in ustij pritokov med Letušem in Tremerjami v vrednosti slabih 30 milijonov dinarjev) ⁵⁸ in naročilo izdelavo podrobnih načrtov. ⁵⁹ (Proti takšni izvedbi je zopet protestiralo več krajev pod Celjem, predvsem Laško, ki je menilo, da je najbolje začeti s sanacijo čim nižje (po možnosti pri izlivu Savinje v Savo), sicer bo voda poplavljala dolvodno od Celja. ⁶⁰) Hidrotehnični izvedenec je sicer ponovno ugotavljal, da območje ni toliko ogroženo, da bi ga morali regulirati v celoti. ⁶¹ Toda smelega načrta je sredi novembra 1934 zmotila huda poplava. Potem ko je deževalo vso noč (z 11. na 12. november),

je začela Savinja v ponedeljek zjutraj rapidno naraščati. Voda je dosegla dopoldne 3.30 m nad normalo in je preprečila iztok vode iz potokov, ki so zaradi tega tudi narasli in prestopili bregove. Voda je zalila cesto v Liscah, mestni park, takozvani 'otok', del Ljubljanske ceste, Glazijo, del Ipavčeve ulice, javno bolnišnico, kjer je povzročila veliko škodo v kletih in skladiščih, Masarykovo nabrežje, ves predel v Zavodni pod Starim gradom, cesto v Polulah, železniški podvoz pri hotelu 'Pošti', kjer so uvedli promet s čolni, in del Dolgega polja.

Savinja je povzročila veliko poplavo tudi pri Žalcu, v Petrovčah in Laškem. V Celju in okolici je bilo mnogo pritličnih stanovanj in kleti pod vodo. Reka je ves dan nosila velike količine lesa in poljskih pridelkov. Poplava je zopet povzročila veliko škodo na poslopijih, cestah, vrtovih, poljih in travnikih. Številni otroci zaradi poplave niso mogli priti v šolo, zato so šole »ukinile pouk in poslale mladino domov«. ⁶²

Kakorkoli, konec leta 1934 so na pritokih v Celju (sprva na Sušnici in Koprivnici, nekoliko kasneje na Voglajni) le pričeli z delnimi regulacijskimi deli, ⁶³ aprila 1935 ⁶⁴ pa tudi na Savinji. Prvo »etapo« savinjske regulacije so opravili pod Tremerjami, do druge svetovne vojne pa so s petimi etapami prišli do Grenadirjeve brvi ⁶⁵ (za kaj več je ponovno zmanjkalo časa in financ). Tisti, ki so živeli ob Savinji in imeli ob njej svoje posestvo, so namreč leta in leta s strahom gledali, »kako jim ob vsakem večjem deževju voda odnaša rodovitno zemljo, kako jim krči njive in travnike. Kadarkoli je nastalo

57 SI_ZAC/0024, Mestna občina Celje (1919–1941), t. e. 263, f. 002/0011/00157, Regulacija Savinje in pritokov, rekapitulacija stroškov, Rekapitulacija stroškov za izvršitev regulacije Savinje in pritokov pri Celju in za izvršitev preureditve obstoječe regulacije nad Celjem, 21. 12. 1933.

58 SI_ZAC/0024, Mestna občina Celje (1919–1941), t. e. 263, f. 002/0011/00158, Zapisniki sej mestnega sveta, izvlečki, Odločba, 7. 8. 1934.

59 Orožen, »Zgodovinski pregled«, 20.

60 SI_ZAC/0024, Mestna občina Celje (1919–1941), t. e. 263, f. 002/0011/00158, Zapisniki sej mestnega sveta, izvlečki, Izjava mestne občine Laško, 21. 6. 1934.

61 SI_ZAC/0024, Mestna občina Celje (1919–1941), t. e. 263, f. 002/0011/00158, Zapisniki sej mestnega sveta, izvlečki, Izjava hidrotehničnega izvedenca, 23. 6. 1934.

62 »Celje in okolica«, *Nova doba*, 16. 11. 1934, 2. Prim. SI_ZAC/0024, Mestna občina Celje (1919–1941), t. e. 264, f. 002/0011/00191, Povodenj 12/11–1934, Poročilo o povodnji, 15. 11. 1934.

63 SI_ZAC/0025, Občina Celje okolica 1850–1935, t. e. 22, f. XXII/79, Regulacija potoka Sušnica, Razglas, 16. 11. 1934; f. XXII/80, Regulacija Koprivnice, Razglas, 16. 11. 1934.

64 »Regulacija Savinje pod Celjem«, *Nova doba*, 12. 4. 1935, 1.

65 Orožen, »Zgodovinski pregled«, 20.

kakšno neurje, že je bil v strahu naš kmet, da mu Savinja odtrga zopet kos zemlje, da mu poplavi njegove s trdom in znojem obdelane njive.« Toda Celje se sredi tridesetih let ni ubadalo zgolj z vsakoletnimi poplavami, pač pa je kmečki vsakdan obremenjevala tudi huda gospodarska kriza, ko so bili »kmečki pridelki pod vsako ceno«, tako da je bila cena preživetja izredno visoka.⁶⁶ Da pa je bila mera polna, se je bilo mesto primorano spopadati še z vse večjo onesnaženostjo svoje glavne vodne žile, ki je ob poplavah resno grozila podtalnici, zajetjem pitne vode ipd.⁶⁷ Vsemu navkljub je bilo v drugi polovici tridesetih let »resnih« poplav le nekoliko manj kot prej. A kljub temu je v začetku maja 1938 močno deževje povzročilo, da je začela Savinja s pritoki hitro naraščati.

V teku včerajšnjega dneva je dosegla dva metra nad normalo in je poplavlila predel pri izlivu Sušnice in cesto pod drugim železniškim mostom. Naraslo vodovje je nosilo seboj velike množine lesa iz zgornje Savinjske doline. Tega lesa je bilo za več vagonov. Če se ne bo vreme izpremenilo, utegne nastati velika poplava, ki bi povzročila v Celju in celjski kotlini ogromno škodo.⁶⁸

Vendar je tokrat bolj poplavelo v Zgornji Savinjski dolini,⁶⁹ tako da Celje ni bilo prehudu prizadeto. Toda številne poplave pritokov so odgovorne vseeno prisilile, da so resneje razmislili o nadaljnji regulaciji Voglajne⁷⁰ (pa tudi Sušnice in Koprivnice).⁷¹

V začetku poletja 1939 se je pokazalo, da je dosedanja regulacija Voglajne /I. odsek/ veliko pomagala, nikakor pa ni zadostovala in je voda mnogobrojna najboljša polja naših občanov zalila. Letina je bila radi tega do mala uničena. Vzrok temu je skrajno neugoden dotok Hudinje v Voglajno, ki to reko direktno zapira. To stanje se od dne do dne poslabša, ker si dela Voglajna stalno novo strugo[,] tako da bo kmalu /če ne bo predrla in si naredila novo strugo, kar bi povzročilo mnogo škode/ popolnoma zapirala dotok Hudinje. Iz tega sledi, da se bodo pri prihodnji veliki vodi kljub spodnji regulaciji pokazale velike težkoče in bo kljub temu nastala za našo občino velika škoda.⁷²

Kljub analizam in pripravam pred drugo svetovno vojno do novih regulacijskih posegov na pritokih ni prišlo. Tudi regulacija Savinje je »prispela« zgolj do Grenadirjeve brvi, vojna pa je povzročila nekajletno cezuro v reševanju celinskih vodá. Povojno oblast je tako čakalo precej težko delo.

66 »Dopisi,« *Slovenski gospodar*, 6. 2. 1935, 7.

67 SI_ZAC/0024, Mestna občina Celje (1919–1941), t. e. 307, f. 002/0022/00530, Onesnaževanje Savinje – izboljšanje čistilnih naprav, Spomenica mestnega sveta celjskega glede na onesnaževanje Savinje, 9. 7. 1937.

68 »Iz Celja,« *Jutro*, 22. 5. 1938, 8.

69 »Vode se vračajo v struge,« *Jutro*, 24. 5. 1938, 3.

70 Prim. SI_ZAC/0024, Mestna občina Celje (1919–1941), t. e. 326, f. 002/022/004/00010, Regulacija Voglajne.

71 »Žabje luže ob železni cesti in poplave Voglajne,« *Večernik*, 15. 11. 1940, 3. SI_ZAC/0024, Mestna občina Celje (1919–1941), t. e. 266, f. 002/0011/00258, Regulacija Savinje in pritokov 1937–1940, Tehnično poročilo, 12. 5. 1939.

72 SI_ZAC/0024, Mestna občina Celje (1919–1941), t. e. 326, f. 002/022/004/00010, Regulacija Voglajne, 20. 3. 1940.

Zaključek

Pogostost in obseg poplav Savinje v Celju in širši Savinjski dolini v medvojnem obdobju nista bila posledica zgolj naravnih dejavnikov, temveč predvsem njihove prepletenosti s človeškimi posegi v prostor in institucionalnimi omejitvami pri urejanju vodotokov. Analiza kaže, da so k pogostim in obsežnim poplavam bistveno prispevali hudourniški pritoki, ki so v rečni sistem prinašali velike količine vode in predvsem proda, kar je povzročalo postopno dvigovanje struge Savinje. Regulacijski posegi iz predvojnega obdobja so bili zasnovani predvsem z vidika vodonosnosti, medtem ko je bila prodonosnost dolgo časa podcenjena, kar je zmanjšalo njihovo učinkovitost. Poleg tega so krčenje gozdov, neustrezno vzdrževanje obstoječih vodnih zgradb ter neprijemno dimenzionirani mostovi in jezovi dodatno povečevali poplavno ogroženost.

Regulacijski ukrepi v medvojnem obdobju niso dosegli pričakovanih rezultatov predvsem zaradi finančnih, tehničnih in političnih omejitev. Država je regulacijo Savinje obravnavala kot dolgotrajen in zahteven projekt, ki ga zaradi omejenih sredstev in drugih prioritet ni bilo mogoče sistematično izvajati. Posledično so se dela izvajala postopno, pogosto le delno in brez celostnega pristopa, ki bi upošteval celoten rečni sistem skupaj s pritoki.

Na podlagi obravnavanega gradiva lahko zaključimo, da so bile poplave v Celju v medvojnem obdobju rezultat kombinacije neugodnih naravnih razmer in neustreznega upravljanja vodnega prostora. Ta preplet je povzročil, da so ostajale stalnica, medtem ko so regulacijski posegi kljub posameznim izboljšavam le omejeno zmanjševali njihovo pogostost in obseg. Prispevek pokaže, da je bila poplavna ogroženost Savinje posledica spleta naravne hidrološke dinamike in institucionalnih omejitev vodnogospodarskih politik.

Zahvala

Raziskava je bila opravljena v okviru raziskovalnega programa št. P6–0280 *Ekonomska, socialna in okoljska zgodovina Slovenije*, ki ga financira Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Viri in literatura

Arhivski viri

- SI_ZAC – Zgodovinski arhiv Celje:
 - SI_ZAC/0024, Mestna občina Celje (1919–1941).
 - SI_ZAC/0025, Občina Celje okolica 1850–1935.

Časopisje

.....

- *Jugoslovan*, 1930.
- *Jutro*, 1933, 1938.
- *Nova doba*, 1923, 1925–1927, 1930, 1933–1935.
- *Slovenec*, 1925–1927.
- *Slovenski gospodar*, 1925, 1926.
- *Straža*, 1923.

Literatura

.....

- Aristovnik, Bojana in Tatjana Kač. »Nezadržno čez bregove strug ... Poplave v Celju v 20. stoletju.« V: *Mesto v objemu voda: poplave v Celju v 20. stoletju*. Uredila Bojana Aristovnik, 7–36. Celje: Zgodovinski arhiv, 2005.
- Brilly, Mitja, Matjaž Mikoš in Mojca Šraj. *Vodne ujme: varstvo pred poplavami, erozijo in plazovi*. Ljubljana: Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, 1999.
- Cvirn, Janez. »Velika povodenj v Celju.« *Kronika* 33, št. 1 (1985): 76–80.
- Čuček, Filip. »Ako bi tekla Savinja ali Voglajna blizu Gradca, bili bi že davno z deželnim denarjem regulirani: reka Savinja, poplave in regulacije konec 19. stoletja.« *Prispevki za novejšo zgodovino* 64, št. 1 (2024): 284–97.
- Kolbezen, Marko. »Velike poplave in povodnji na Slovenskem II.« *Ujma* 6 (1993): 214–19.
- Kuzmič, Robertina in Agata Suhadolnik. »Urejanje voda kot varstvo pred poplavami.« V: *Mišičev vodarski dan* 16, 65–71. Maribor: [Vodnogospodarski biro Maribor], 2005.
- Mikoš, Matjaž. *Urejanje vodotokov: skripta*. Ljubljana: Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, 2000.
- Orožen, Janko. »Zgodovinski pregled regulacije Savinje in njenih pritokov.« *Kronika* 4, št. 1 (1956): 16–20.
- Pristovšek, Blaž. »Regulacijski problemi Savinje.« *Kronika slovenskih mest* 1, št. 3 (1934): 217–21.
- Reberc, Eva. *Vodnogospodarski ukrepi varstva pred poplavami: projektna naloga*. Maribor: Fakulteta za gradbeništvo, 2012.
- Zorn, Matija. »Poplave – stalnica v Spodnji Savinjski dolini.« *Kronika* 65, št. 3 (2017): 529–40.

Filip Čuček

**CELJE FACES AN “INEVITABLE COLLAPSE UNLESS
THE RELEVANT AUTHORITIES FINALLY REALISE
THAT HELP IS URGENTLY REQUIRED.”
FLOODING AND REGULATION OF THE RIVER SAVINJA
DURING THE INTERWAR PERIOD**

SUMMARY

In the period following the collapse of Austria-Hungary, flooding problems continued along the river Savinja, as the Austrian river regulation works had been only partially effective and insufficient in the long term. Due to inadequate maintenance, numerous embankments, dams, and other water structures gradually fell into disrepair or were destroyed, which meant that, under the new conditions, the river often reverted to its natural, flood-prone behaviour. In the Kingdom of Serbs, Croats, and Slovenes (or Yugoslavia), the situation also failed to improve significantly, as major river-regulation interventions were either postponed for several years or implemented only partially.

As early as 1919, the Savinja caused major flooding in Celje, with the water rising several metres above its normal level. In the years that followed, these weather conditions recurred on several occasions, including extreme rainfall, snowmelt, and rain combined with warm weather, causing widespread flooding throughout Slovenia. The floods in the early 1920s were particularly severe, especially in 1923, when several regions, including the Savinja Valley, were affected.

Due to its location along a river bend, Celje was particularly vulnerable, as waters from the upper part of the valley pooled and overflowed there. Floods occurred repeatedly at short intervals, especially in 1925 and 1926, when the city experienced several consecutive natural disasters. This caused escalating property damage, made daily life difficult for residents, and increased pressure on the authorities to begin systematically regulating the watercourses.

In the second half of the 1920s, more serious planning efforts to regulate the Savinja and its tributaries therefore began. Experts prepared several options, from which a more cost-effective solution, based primarily on constructing embankments, was selected, while the more extensive version also called for deepening the riverbed. Despite the initial efforts, it soon became clear that partial measures alone would not be sufficient, as the floods persisted in 1927 and 1928.

In the years that followed, regulatory measures were gradually introduced, including the stabilisation of riverbanks and the regulation of individual sections of the river and some of its tributaries. However, progress on the projects was slow, often due to

financial constraints and coordination challenges among various administrative bodies. Natural processes, particularly sediment deposition and the rise of the riverbed, continued to diminish the effectiveness of the measures implemented.

In 1933, the area once again experienced a series of severe floods, with major consequences for the wider Celje region. These disasters marked a turning point, prompting the authorities to take the question of comprehensive regulation more seriously. This was followed by new plans and increased funding for both the river Savinja and its tributaries.

From the mid-1930s onwards, river regulation efforts gained momentum. More extensive interventions on several sections of the river began, and the projects were gradually expanded to include Savinja's tributaries. Still, the work was divided into several phases and took place over several years, so it was not yet possible to provide comprehensive protection of the area quickly.

World War II then temporarily halted further planning and implementation of major water management projects. This left the issue of Savinja's comprehensive management unresolved, and in the postwar period, the planning and implementation of long-term solutions to reduce the flood risk in Celje and the Savinja Valley had to be tackled yet again.